

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 1/2022

Aika 19.1.2022 klo 10.00–12.00

Paikka Teams-etäyhteyksin

Osallistujat Jari Leppä (pj.)
Tuula Packalen (vpj.)
Niina Riissanen (2. vpj.)
Sauli Brander
Ari Eini
Satu Härkönen
Anu Islander
Simo Jaakkola
Ari Karhapää
Jussi Kumpula
Kai Merivuori
Antti Mutanen
Karoliina Muukkonen
Marko Mäki-Hakola
Juha Mäntylä
Rauno Numminen
Jarkko Ruokonen
Sari Sontag
Reima Sutinen
Satu Rantala (siht.)

Asiantuntijat Mervi Karhula, LVM
Mika Nousiainen, SMK
Henry Schneider, Tapio

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Puheenjohtaja ministeri Leppä avaa kokouksen 10.07. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio. Todettiin jäsenmuutokset: Luken varajäsen Taneli Kolström jää pois ja uutena varajäsenenä aloittaa tutkija Antti Mutanen. Tutkimuspäällikkö Matleena Kniivilä jatkaa Luken varsinaisena jäsenenä. Tiedotettiin myös, että metsä- ja bioenergiayksikön päällikkönä ja tämän työryhmän toisena varapuheenjohtajana jatkaa Marja Kokkosen seuraajana 1.4.2022 Erno Järvinen.

2 Ajankohtaiskatsaus, ministeri Leppä

Ministeri totesi ajankohtaiskatsauksensa alussa koronan vaivaaman ja vahvasti etätyöpainotteisen ja ajan yhä jatkuvan. Toiveena on, että arvaamaton korona tänä vuonna alkaisi helpottaa, kun rokotekattavuus vahvistuu ja omikronin myötä virus on heikentynyt. Ministeri kiitti metsä- ja koko luonnonvara-alan toimijoita siitä, että on koronasta huolimatta pidetty pyörät pyörimässä. Tilanne työmarkkinoilla on hyvin hankala. Toiveena on, että työehdoista saataisiin sovituksi. Pitkäaikaiset seisokit koettelevat taloutta ja kilpailukykyä.

Vuoden lopulla Venäjä ilmoitti rajoittavansa raakapuuvientiä. Havuraakapuun tuonnin rajoittaminen tai sen loppuminen tarkoittaa Suomen metsäteollisuudelle yhtä hankintalähdettä vähemmän. Vakavamman tilanteen teollisuudellemme aiheuttaisivat rajoitukset, jotka kohdistuisivat koivukuitupuuhun tai havuhakkeeseen. Korvaavaa lähdettä samassa mittakaavassa olisi erittäin vaikeata löytää. Venäjä on ollut monella sektorilla nyt arvaamaton. Kehitystä seurataan erittäin tarkkaan.

Energian hinnan nousu on ollut rajua. Yhdistelmä, jossa luovutaan turpeen energiakäytöstä ja samaan aikaan on vaikeuksia saada riittävästi kotimaista energiapuuta nuorten metsien hoitohankkeista, on vaikea. Mittavat

nuorten metsien hoitorästit ja käyttämättömät kemera-varat ovat epätoivottu yhdistelmä. Viime viikolla saatiin EU:sta ensimmäinen luonnos valtioneuvoston päätöksiin, joten METKA:n valmistelu pääsee toden teolla käyntiin. Lisäksi ministeri mainitsi, että kansallisen metsästrategian uudistamistyö on käynnistynyt. Kansallinen metsästrategia 2035 valmistellaan tämän vuoden aikana vahvasti vuorovaikutteisessa prosessissa.

EU:ssa valmistelussa olevan ennallistamiseen liittyvän lainsäädäntöehdotuksen julkaisu on siirtynyt joulukuulta maaliskuun 2022 loppupuolelle. Sisällöstä ei ole tarkempaa tietoa, mutta yleistietojen perusteella siitä odotetaan Suomelle vaikutuksiltaan merkittävää. Odotettavissa on sitovia alueellisia ennallistamistavoitteita ja erityisesti turvemaihin kohdistuvia ennallistamistavoitteita. Tämä voi tarkoittaa markkinoille tulevan puun vähentymistä tulevaisuudessa.

EU:n metsästrategiaan liittyvän työnjaon toteutumisessa on havaittavissa eripuraa, sillä maatalouspääosastolla toimivan pysyvän metsäkomitean kokousta on siirretty kahdesti. EU:n metsästrategiaan sisältyy esimerkiksi lainsäädäntöehdotus metsien seurannasta, jota odotetaan 2023.

Taksonomian ympäristötavoitteista eli nyt työn alla olevista lisäkriteereistä on joulukuussa valmistunut E-kirje, jossa Suomen ennakkovaikuttamiskannat ovat koostettuna. Taksonomian ilmastokriteereihin liittyvä asetus tuli voimaan vuoden alussa.

Komissio julkaisi marraskuussa 2021 lainsäädäntöehdotuksen metsäkatoa aiheuttavien tuotteiden poistamiseksi EU:n markkinoilta. Tavoitteena on ehkäistä tiettyjen metsäkatoa tai metsien tilan heikentymistä aiheuttavien tuotteiden pääsyä EU-markkinoille. Ehdotus koskee kuitenkin myös EU:n sisämarkkinoita, sillä säännökset tarkastelisivat myös EU-maiden omaa tuotantoa. Uudet säännökset korvaisivat EU:n puutavara-asetuksen.

EU-asioihin viitaten ministeri totesi tarvittavan vahvaa kansallista edunvalvontaa. Taloudelliset näkökulmat pyrkivät unohtumaan niin kotimaassa kuin komissiossakin. Taloudellisen toiminnan tulee olla jatkossakin mahdollista. Ilmastotavoitteita ei puunkäyttöä rajoittamalla saavuteta.

Lopuksi ministeri kertoi hiilimarkkinoiden pilotoinnista. Raportti kotimaisista hiilimarkkinatoimijoista valmistui 2020. Raportin pohjalta suunniteltiin sarja jatkotoimia. Luonnonvarakeskus on valmistelemaan sivustoa, joka palvelee hiilikompensaatioita tuottavia ja niiden hankinnasta kiinnostuneita tahoja. Osana Hiilestä kiinni -ohjelmaa on käynnistymässä neljä hiilimarkkinoita koskevaa hanketta. Hankkeet pilotoivat metsätalouden ja maaperän hiilensidonnan menetelmiä. Lisäksi arvioidaan laajemmin hiilimarkkinoiden taloudellisia vaikutuksia sekä edistetään hiilikompensaatioita tarjoavien toimijoiden yhteistyötä alan yhteisten pelisääntöjen kehittämiseksi. Tällä hetkellä valmisteilla on usean ministeriön yhteistyönä hanke hiilimarkkinoiden informaatio-ohjauksen kehittämiseksi.

3 Tiedoksi markkinakatsaukset (liitteet 2, 3 ja 4)

Merkittiin tiedoksi MTK:n (liite 2), Metryn (liite 3) ja Sahateollisuuden (liite 4) markkinakatsaukset.

Marko Mäki-Hakola kommentoi MTK:n katsausta. Hän toivoi markkinan olevan reilu metsänomistajaa kohtaan. Sekä Venäjän tilanne että energiamarkkina askarruttaa. Samoin maankäytön rajoitustarpeet sekä turve- ja maanasiat aiheuttavat huolta. Esitti, että kemera-vaatimuksia voitaisiin loppukaudeksi muuttaa sekä kokeilla toimijarahoitusta vaikeimmilla kohteilla, jolloin toimijat kokoaisivat suurempia kokonaisuuksia.

Kai Merivuori kommentoi Sahateollisuuden katsausta. Puumarkkina ovat tasapainossa ja sahat käyvät täysillä. Hän jakoi huolen logistiikkakustannusten noususta ja peräänkuulutti vaihtoehtoja. Ensimmäisiä kaasukojeita on menossa, mutta yli 60 tonnin liikenteeseen ei ole vaihtoehtoja. Hän ehdotti otettavaksi käyttöön ammattidieselisiä esimerkiksi veronpalautusjärjestelmällä.

Ari Eini toi Metsäkeskuksen terveiset. Hän jakoi ministerin nostaman kemerahuolen. Työlajeina ympäristötuki ja luonnonhoitohankkeet ovat kasvaneet. Olisi tarpeen rakentaa sellaiset toimijaresurssit, että hyvinäkin puukauppavuosina kyetään satsaamaan myös metsänhoitotöihin. Otson töille on löytynyt jatkaja. Eini kertoi myös,

että muutaman toimijan kanssa ollaan käynnistämässä hakkuukonetiedon palautusta metsäkeskukselle. Järjestelmä, jossa kaikki olisivat mukana, palvelisi kaikkia.

Anu Islander toi Metsäteollisuus ry:n terveiset. Hän nosti esiin kansallisen metsästrategian uudistamisen merkityksen juuri nyt, kun EU:sta sekä kansalliselta tasolta tulee kova metsää koskeva vyöry. Tarvitsemme vahvaa kansallista metsäpolitiikkaa. Strategian tulee olla vahva kasvustrategia. Metsävaratiedon tarve ja tiedon laatu on tärkeää myös EU-vyöryn vuoksi. Hän myös totesi, että hakkuukonetiedon käyttäjäjoukon kattavuus on välttämättömyys järjestelmän toiminnalle.

Simo Jaakkola Koneyrittäjistä toi esille, että 5 000–6000 metsäkoneenkuljettajan työehtosopimusneuvottelut ovat käynnissä. Tavoitteena saada neuvottelut tammikuun lopussa päätökseen.

4 Ajankohtaista yksityisteistä (liite 5), Mervi Karhula, LVM

Mervi Karhula piti esityksen yksityisteiden ajankohtaisasioista (liite 5). Esityksen jälkeen keskusteltiin aiheesta monipuolisesti. Tuotiin esiin tarve saada yhtenäiset tukitasot yksityistiemäärärahoille ja kannustejärjestelmän kautta myönnettäville tuille. Pohdittiin korjausvelan suuruutta ja sen määrän selvittämisen vaikeutta muilla kuin valtion teillä. Todettiin, että toistaiseksi myönnettyt valtionavustukset on käytetty. Kun rahaa on nyt enemmän, tulee tiekuntien aktivoitua. Keskusteltiin tuen suuntaamisesta ja siitä, että nykyiset tuet on suunnattu investoinnin luonteisiin hankkeisiin, ei jatkuvaan kunnossapitoon. Tuotiin kuitenkin esille, että kunnossapito ehkäisee rakentamistasoisten töiden tarvetta. Kunnostaminen jatkuvana toimintana voi myös vakiinnuttaa tiekuntien hallinnon osaamista. Pidettiin tärkeänä tieisännöinnin ammattimaistumista ja sitä, että valtio tukee koulutusta. Tuotiin esiin huoli siltojen kunnosta ja erillisen siltämäärärahan tarpeesta. Todettiin Puusillat-hankkeen olleen menestys. Pullonkauloina toimivien siltojen kuntoa on tärkeä selvittää valtakunnallisesti ja yhteistyössä. Merkittiin keskustelun päätteeksi asia käsitellyksi.

5 Yksitysteiden ja siltojen kunto (liite 6), Mika Nousiainen, SMK

Mika Nousiainen piti esityksen yksitysteiden ja siltojen kunnosta (liite 6). Esitys liittyi saumattomasti edelliseen asiakohtaan. Yksitysteiden kunnosta ei ole tietoa. On tarpeen saada ensin staattinen kuntotieto eli tieto perusparannustarpeesta, sitten voidaan ruveta kehittämään dynaamista tietoa. Tavoitteena olisi tehdä yksityisteiden yleissuunnitelma, jossa mukana keskeinen yksityistieverkko eli 200 000 km. Nousiainen totesi esityksessään, että kahden miljoonan euron panostuksella voitaisiin tehdä iso harppaus mututiedosta faktapohjaan.

Keskustelussa todettiin, että asian kanssa on palloteltu muutamia vuosia, eikä rahoitusta ole saatu, vaikka maa- ja metsätalouden hallinnonalalle tiet ovat tärkeitä monella tapaa. Tiestöä ei ole rahoitusmielessä pidetty ilmastokysymyksenä, vaikka tiestön merkitys on suuri metsäpalojen sammuttamisessa. Virkistyskäyttö sekä maaseutuasuminen tarvitsevat tieverkkoa.

Tiekuntien passiivisuus kasvaa erityisesti metsätieluonteisilla yksityisteillä. Tuotiin esiin, kuinka tiestön kunnan heikkeneminen näkyy metsätalouden operatiivisessa toiminnassa. Kesäkorjuukelpoisten kohteiden määrä vähenee, kun tiestö ei kestä kuljetusta, vaikka maasto kestäisi. Silloilla on merkittävää yhteiskunnallista vaikutusta, mutta prosessit etenevät metsätalouden ehdoilla. Koneenkuljetusten kannalta sillat ovat hyvin tärkeitä. Koneiden painojen nousu tarkoittaa kuljetusten telipainojen nousua niin korkeiksi, että koneiden kuljetuksiin alkaa tulla rajoituksia. Ehdotettiin, että esimerkiksi siltahankkeissa mietittäisiin erilaisia ratkaisuja, sillä rekkelvottoman sillan takana oleva metsäalue on puunhankinnan kannalta nolla-aluetta. Metsätalouteen liittyvissä tiekunnissa arvonlisäveron hyödyntämättömyys on epätasa-arvoisuutta luova ongelma. Elinkeinotoiminnan kulut eivät kuulu arvonlisäveron alle. Samassa markkinassa toimivat institutionaaliset omistajat, jotka ovat tukien ulkopuolella ja joutuvat hakemaan koko tuoton metsätaloudellisen tuoton kautta. Joudutaan epärationaaliin ratkaisuihin, sillä ilman tukia pelkällä metsätaloustulolla takaisinmaksu ei ole kannattavaa. Todettiin, että tukipolitiikka on haastavaa. Suositeltiin myös tutustumaan Tieyhdistyksen sivuilla olevaan julkaisuun ”Yksitystieverkon merkitys yhteiskunnalle” https://www.tieyhdistys.fi/site/assets/files/1727/suomen_yksitystieverkko_matalaresoluutio.pdf. Keskustelun päätteeksi todettiin, että kaivataan konkreettisia toimia. Merkittiin keskustelun päätteeksi asia käsitellyksi.

6 Metsäpolitiikkafoorumi: puunkorjuun ja -kuljetuksen sekä tietoinfrastruktuurin kokonaiskuva ja kehittämistarpeet (liite 7), Henry Schneider, Tapio Oy

Henry Schneider esitteli metsäpolitiikkafoorumin alustavia suosituksia (liite 7). Tämän jälkeen keskusteltiin aiheesta. Todettiin esitettyjen asioiden toimivan syötteinä tulevaan metsästrategiaan. Korostettiin terminaalien tärkeyttä ja rautatiekuljetusten merkitystä. Korostettiin, että tarvitaan parempaa toimivuutta kokonaisuudessaan. Ei tule juuttua yhteen kuljetusmuotoon. Tarpeet liikennesuunnitelmille saattavat muuttua, jos metsäteollisuus keskittyy yhä harvemmille paikkakunnille. Liikenne 12 -suunnitelma päivittyy tarpeen mukaan. EU:n regulaation liittyvät haasteet logistiikkaan on syytä huomioida. Digiarmo-hankkeessa on mietitty ratkaisuja, tähän kannattaa palata. <https://www.mdpi.com/1999-4907/12/6/781>.

Keskusteltiin koulutuksen laadusta ja opiskelijoiden soveltuvuudesta ja todettiin, että metsätalouden koulutuksen kehittämisverkosto luovuttaa oman raporttinsa maaliskuussa metsäneuvostolle. Ammattien ja itse työn houkuttelevuutta pitäisi lisätä. On katsottava kokonaisuutena toimintaympäristön houkuttelevuutta työympäristönä. Tarvitaan lisää yrittäjyyttä ja työntekijöitä, kiinnitettävä huomiota hyvinvointiin.

7 Muut asiat

Ei muita asioita.

8 Seuraava kokous

Sovittiin, että seuraava kokous kutsutaan koolle huhti-toukokuuksi (11.5., *siht. huom.*). Toiveena on käsitellä tällöin mm. hiilimarkkinoita, joista Tatu Torniainen viimeksi toi terveisiä viime vuoden kesäkuussa. Muutoinkin ollaan EU-asioissa tarkasti kuulolla, jotta voidaan reagoida nopeastikin. Tämän työryhmän toimikausi päättyy 30.6.2022. Keskustellaan jatkosta seuraavassa kokouksessa.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.53.

Liitteet

Liite1 Edellisen kokouksen muistio_Puumarkkinatyöryhmä 3-2021

Liite 2 MTK puumarkkinakatsaus_19.1.2022

Liite 3 Puumarkkinakatsaus 2022 01 19_Metry

Liite 4 Sahateollisuus Puumarkkinatyoryhma 190121KM

Liite 5 Ajankohtaista yksityisteistä LVM 19.1.2022 Karhula

Liite 6 Yksitysitiet_puumarkkinmatyoryhmä_19012022 Nousiainen

Liite 7 Suositukset Foorumi_puumarkkinatyoryhmä 19012022